

Frende Holding AS

Rapport om solvens og finansiell stilling

Per 31.12.2023

Innhold

Innledning	3
Sammendrag	3
A. Virksomhet og resultater	4
A.1 Virksomhet	4
A.2 Forsikringsresultat	6
A.3 Investeringsresultat	7
A.4 Resultat fra øvrig virksomhet	8
A.5 Andre opplysninger	8
B. System for risikostyring og internkontroll	9
B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll	9
B.2 Krav til egnethet	11
B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurderingen av risiko og solvens	12
B.4 Internkontrollsystem	14
B.5 Internrevisjonsfunksjon	15
B.6 Aktuarfunksjon	15
B.7 Utkontraktering	16
B.8 Andre opplysninger	16
C. Risikoprofil	17
C.1 Forsikringsrisiko	17
C.2 Markedsrisiko	17
C.3 Motpartsrisiko	17
C.4 Likviditetsrisiko	17
C.5 Operasjonell risiko	18
C.6 Andre vesentlige risikoer	18
C.7 Andre opplysninger	18
D. Verdsetting for solvensformål	19
D.1 Eiendeler	19
D.2 Forsikringstekniske avsetninger	19
D.3 Andre forpliktelser	20
D.4 Alternative verdsettingsmetoder	20
D.5 Andre opplysninger	20
E. Kapitalforvaltning	21
E.1 Ansvarlig kapital	21
E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	21
E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet	23
E.4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller	23
E.5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet	23
E.6 Andre opplysninger	23
Vedlegg: Kvantitativ del	24

Innledning

Finansforetaksloven stiller krav om offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3). Krav til innholdet i denne rapporten er spesifisert i vedlegg til forskrift om utfyllende regler til Solvens II-forskriften. Denne rapporten er utarbeidet for Frende Forsikring konsern. En tilsvarende rapport er utarbeidet for Frende Livsforsikring AS (Frende Livsforsikring) og Frende Skadeforsikring AS (Frende Skadeforsikring).

Sammendrag

Frende Forsikring består av morselskapet Frende Holding AS (Frende Holding) som forvalter eierskapet i de heleide datterselskapene Frende Skadeforsikring og Frende Livsforsikring. Frende Holding er eid av 22 frittstående sparebanker, i tillegg til Varig Hadeland Forsikring, Varig Orkla Forsikring og Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal.

Forsikringsvirksomhetene drives fra konsernets hovedkontor i finanshuset Jonsvoll i Bergen. Produktene distribueres gjennom distributørens omfattende kontornettverk i sine respektive geografiske nedslagsfelt, gjennom Brage Finans, salg i eget kundesenter og digitalt.

Som et forsikringsselskap er Frende eksponert for en rekke finansielle risikoer. På kort sikt er den største risikoen at de økonomiske tapene vi dekker for våre kunder blir større enn ventet. Deretter kommer risikoen for tap som følge av uventede svingninger i finansmarkedene. Disse risikoene er styrt gjennom en disiplinert forsikringsstrategi og en moderat investeringsfilosofi.

Vi er også eksponert for en forretningsmessig risiko der hyppige endringer i markedet, regulatoriske endringer og økt konkurranse gjør det viktig at vi er i stand til å respondere på endringer i omgivelsene. Frende har klart seg godt i konkurransen og satser videre på gode digitale løsninger for å tilfredsstille kundenes økte forventninger.

Solvensmarginen i Frende Forsikring er 171 % etter foreslått utbytte.

Hovedtrekk 2023

- Bestandspremie i konsernet 31.12.2023 er MNOK 3 245 (3 000) en vekst på 8,2 %.
- Resultat før skatt for året var MNOK 145 (433).
- Forsikringsresultatet var MNOK 22 (588).
- Finansavkastning var positiv med MNOK 197,4 (-152,1), tilsvarende 4,15 % (-2,25 %).
- Egenkapitalavkastning for året (ROE) etter skatt var 9,7 % (16,9 %).

Frende Skadeforsikring

- Skadeprocent for egenregning var 81,4 % (55,2 %).
- Kostnadsprosent var 17,3 % (18,4 %).

Frende Livsforsikring

- Erstatningsandel var 97,5 % (91,3 %).
- Kostnadsandel var 123,8 % (123,5 %).

A. Virksomhet og resultater

A.1 Virksomhet

For å stå støtt i et marked med et krevende konkurransebilde er konsernet de siste årene spisset mot kjernevirksomheten, med vekt på distribusjon gjennom bank. Nye eiere er kommet til med ti distributører fra Lokalbanc, som begynte å selge for Frende i 2021. Kraften i bankkanalen styrkes med effektivisering av rådgivernes arbeidsverktøy og tydeligere støtte i hverdagen. Løsningene utvikles videre, slik at Frendes produkter blir en enda mer naturlig del av bankenes digitale salgsprosesser. Dette er grep som er med på å frigjøre tid til salgsarbeid. Kombinasjonen gir et svært godt grunnlag for videre vekst lokalt og tett på kundene.

I 2023 har alle distributørene bidratt i godt i det betjente salget, og Frende har god vekst og positiv utvikling i alle salgskanaler. Frendes rådgivere, sammen med 22 sparebanker, tre Varig-selskaper og rådgivere i Brage Finans sikret en vekst i bestandspremie i selskapet på 244 millioner kroner, mot 154 millioner kroner i fjor. Resultatet er drevet av god vekst og lavere avgang enn i et normalår. Frende vokser uten at totalbemanningen øker i samme tempo. Veksten blir ivaretatt gjennom automatisering og digitalisering.

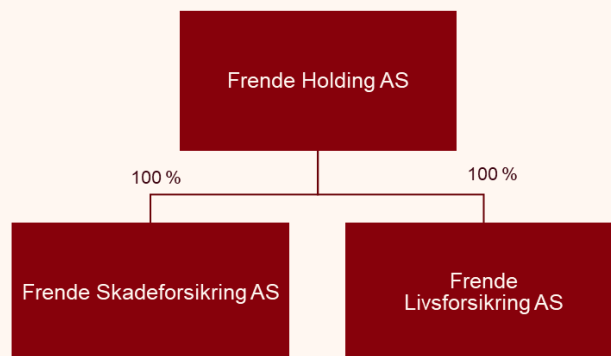
I løpet av 2023 er det satset på tiltak som forventer å gi distribusjonen ytterligere salgskraft både gjennom digitalt salg og i distribusjonsnettverket. Samtidig har kundesenteret i Frende svært godt arbeidsmiljø i en travel hverdag, og meget gode resultater. Det er også etablert et nytt spesialist- og salgssenter internt i Frende, både for privat- og bedriftsmarkedet.

På tampen av 2023 ble Frendegruppen etablert som et styrket samarbeid for bankene og selskapene som allerede er inne på eier- og distributørsiden i Frende. Styret ser på etableringen som et resultat av en betydelig vilje og evne til å satse videre på Frende Forsikring, og dette vil styrke utviklingen og tjenestene i årene som kommer.

2023 viste seg å bli et kostbart år for de fleste skadeselskaper i Norge, og styret mener dette skyldes naturlige svingninger i bransjen. Den underliggende lønnsomheten i skadeselskapet anses fremdeles å være god, og det er gjort tiltak for å opprettholde denne. Risikoresultatet i livselskapet er fortsatt ikke tilfredsstillende, også her er det satt inn tiltak som forventes å styrke lønnsomheten på sikt. Erstatningsnivåene viser en svak forbedring gjennom året.

Eiere i Frende Holding AS	Eierpost
Sparebanken Vest	39,58 %
Sparebanken Sør	19,94 %
Sparebanken Øst	13,03 %
Sparebanken Sogn og Fjordane	9,88 %
Varig Forsikring Nordmøre og Romsdal	2,18 %
Spareskillingsbanken	1,62 %
Haugesund Sparebank	1,53 %
Skudenes & Aakra Sparebank	1,09 %
Flekkefjord Sparebank	0,88 %
Varig Hadeland Forsikring	0,85 %
Søgne og Greipstad Sparebank	0,79 %
Askim & Spydeberg Sparebank	0,78 %
Varig Orkla Forsikring	0,76 %
Sparebank 68 Grader Nord	0,74 %
Selbu Sparebank	0,72 %
Voss Sparebank	0,72 %
Drangedal Sparebank	0,67 %
Sparebanken Din	0,60 %
Lillesand Sparebank	0,58 %
Tolga-Os Sparebank	0,57 %
Statsbygd Sparebank	0,54 %
Luster Sparebank	0,54 %
Aasen Sparebank	0,48 %
Nidaros Sparebank	0,48 %
Ørland Sparebank	0,45 %
Totalt	100 %

Tabell 1: Eiere i Frende Holding, og strukturen i konsernet.

Frende Livsforsikring og Frende Skadeforsikring har felles driftsmodell med én ledergruppe, som sikrer en god og helhetlig kundeopplevelse og effektive prosesser. Selskapene står sterkt i møte med fremtidige kundeforventninger, og har gode muligheter til å optimalisere videre innovasjon og produktutvikling. Siden oppstarten av Frende har selskapene hatt flere felles funksjoner, som IT, økonomi, salg og marked.

Konsernet har ingen gruppeinterne transaksjoner utover kostnadsdeling av felles funksjoner, som fordeles til kostpris.

KPMG¹ reviderer årsregnskapene for foretakene i konsernet.

¹ KPMG, Kanalveien 11 – 5068 Bergen

A.2 Forsikringsresultat

Premieinntekter

Frende konsernet hadde i 2023 brutto forfalt premie på MNOK 3 245 (3 013). Opptjent premie for egen regning var MNOK 3 081 (2 884).

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader for egenregning var MNOK 2 401 (1 622), fordelt på MNOK 2 078 (1 653) i betalte skader og MNOK 323 (-31) i endring erstatningsavsetning og avsatt premiereserve for egenregning.

Skadevirksomheten opplevde en skadeprosent for egen regning på 81,4 (55,2), og dette var preget av høye frekvenser som følge av ustabil vær, høye snittskadeutbetalinger i form av kraftig inflasjon og flere storskader enn forventet. I tillegg inntraff flere naturskadehendelser med ekstremværet Hans i spissen, noe som resulterte i økte skadeutbetalinger. Avviklingsgevinster er normalisert sammenlignet med fjoråret der det ble tatt ekstraordinære avviklingsgevinster.

Erstatningskostnadene for egen regning i livvirksomheten var MNOK 422 (MNOK 228) og var preget av et relativt høyt nivå på nye uføresaker, i tillegg til oppreservering og styrking av IBNR. Erstatningsandel for egen regning var på 97,5 % (91,3 %).

Frende Skadeforsikring Solvens II-bransjer	Brutto				Netto			
	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2023		31.12.2022	
	Opptjent premie	Erstatnings- kostnader	Opptjent premie	Erstatnings- kostnader	Opptjent premie	Erstatnings- kostnader	Opptjent premie	Erstatnings- kostnader
Forsikring mot inntektstap	45	14	44	7	45	14	43	7
Yrkesskadeforsikring	62	98	61	41	61	97	60	44
Motorvognforsikring - ansvar	353	196	342	0	349	197	338	10
Motorvognforsikring - øvrig	732	646	672	499	721	642	663	498
Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	1 006	898	946	605	991	843	935	605
Ansvarsforsikring	47	28	41	15	46	28	40	15
Assistanseforsikring	187	132	175	106	184	132	173	104
Forsikring mot diverse økonomisk tap	49	38	43	33	48	37	42	33
Total	2 480	2 050	2 324	1 276	2 444	1 990	2 294	1 267

Tabell 2: Tabellen viser brutto opptjent premie og brutto erstatningskostnader per Solvens II - bransje. Beløp er oppgitt i MNOK.

Resultatanalyse (i MNOK)	Individuell kapitalforsikring	Gruppelivs forsikring	Individuell rente- og pensjonsforsikring	Ulykkesforsikring	Andre skadebransjer	Sum 2023
Finansinntekter og andre inntekter	25,7	3,4	26,9	1,1	10,4	67,6
Renteresultat	25,7	3,4	26,9	1,1	10,4	67,6
						-
Risikopremie	166,9	27,4	184,7	6,7	68,8	454,4
Erstatninger	67,4	12,2	344,6	3,4	40,2	467,7
Netto gjenforsikring	3,6	0,9	-23,6	0,6	5,6	-12,8
Risikoresultat før andre avsetninger	95,9	14,3	-136,3	2,8	23,0	-0,5
Kursreguleringsfond	-	-	0,3	-	-	0,3
Tilleggsavsetning	-	-	23,8	-	-	23,8
Risikoresultat	95,9	14,3	-160,4	2,8	23,0	-24,5
Administrasjonspremie netto	86,8	6,8	83,0	3,7	34,8	215,1
Andre inntekter	-	-	-	-	-	-
Administrasjonsavsetning	-	-	-	-	-	-
Driftskostnader	93,9	23,6	106,3	3,9	38,7	266,4
Administrasjonsresultat	-7,1	-16,8	-23,3	-0,2	-3,9	-51,3
Teknisk resultat	114,5	0,9	-156,8	3,7	29,4	-8,3

Tabell 3: Tabellen viser selskapets rente-, risiko og administrasjonsresultat fordelt per bransje for Livselskapet. Beløp er oppgitt i MNOK.

A.3 Investeringsresultat

Frendekonsernets totale finansinntekter er positive med MNOK 197,4 (-152,1). Avkastningen totalt ender på 4,15 % (-2,25 %), herav var gjennomsnittlig avkastning på aksjer 16,3 %, mens renter ga en avkastning på 4,51 % og eiendom -6,95 %. Sterk finansavkastning i slutten av året på rentepapirer og aksjer gir et finansresultat som er tilfredsstillende for 2023 som helhet. Porteføljen av næringseiendom er i året preget av betydelig verdinedgang.

Konsernet har felles forvaltning av kollektiv portefølje og selskapsportefølje. Konsernets kapitalforvaltning er fokusert på diversifisering og moderat risiko, og anses å ha en profil som er tilnærmet bransjepraksis.

Frende Holding	Total investeringsavkastning	
	31.12.2023	31.12.2022
Norske aksjer	14,2	-5,0
Nordiske aksjer	15,1	-17,8
Globale aksjer	58,6	-64,9
Emerging Markets aksjer	6,9	-6,1
Aksjer totalt	94,8	-93,7
Eiendom	-67,1	-18,3
Norske omløpsobligasjoner	90,8	-30,7
Hold-til-forfall obligasjoner	57,1	42,1
Høyrente obligasjoner	38,9	-0,6
Globale IG obligasjoner	20,7	-32,2
Andre renter	0,3	0,5
Renter totalt	207,8	-20,8
Øvrige renter, finanskostnader etc.	-38,2	-19,3
Total avkastning per 31.12	197,4	-152,1

Tabell 4: Tabellen viser avkastning fordelt på ulike aktivaklasser. Beløp er oppgitt i MNOK.

A.4 Resultat fra øvrig virksomhet

Forsikringsrelaterte driftskostnader er på MNOK 695,8 (673,9). Kostnader i året holder seg på forventet nivå, med noe vekst knyttet til strategiske tiltak, deriblant systemprosjekter og satsing på salgsaktiviteter. Frendekonsernet har ved utgangen av 2023 totalt 322 ansatte, mot 298 i 2022. Konsernet har ingen andre virksomhetsområder utover forsikringsvirksomhet.

Kostnadsprosenten i skadevirksomheten er 17,3 % (18,4 %), mens kostnadsandel i livvirksomheten ender på 123,8 % (123,5 %).

Konsernet har ingen andre virksomhetsområder utover forsikringsvirksomhet.

A.5 Andre opplysninger

Selskapet har ingen andre vesentlige opplysninger om virksomhet eller resultater.

B. System for risikostyring og internkontroll

B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll

Organisering og ansvarsområder

Styret har det overordnede ansvaret for at risikostyringen er tilfredsstillende etablert i forhold til konsernets soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at

- det er etablert en klar ansvarsfordeling mellom styret og daglig ledelse
- Frende har en klart definert risikoappetitt som er konsistent med strategi og finansielle mål og som følges opp jevnlig
- alle risikoer er tilstrekkelig identifisert
- styringen av alle vesentlige risikoer i Frende er hensiktsmessig organisert
- det vedtas policyer på vesentlige risikoområder og at det innhentes informasjon om etterlevelse

Det er opprettet et risikoutvalg for styret i Frende Forsikring. Risikoutvalget bistår styret med å overvåke og styre selskapets samlede risiko og vurdere om selskapets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivå og omfang av virksomheten i konsernet.

Styret har for øvrig fastsatt egen styreinstruks.

Konsernsjef er ansvarlig for å gjennomføre strategier og retningslinjer vedtatt av styret. Konsernsjefen skal sørge for at risikostyring gjennomføres, dokumenteres, overvåkes og blir fulgt opp på en forsvarlig måte og i henhold til styrets føringer. Konsernsjefen skal fastsette nødvendige instruksjoner og retningslinjer for hvordan Frende Forsikring sin risikostyring skal gjennomføres i praksis.

Konsernsjefen skal løpende følge opp endringer i selskapets risikoeksponering og informere styret om vesentlige endringer. Konsernsjef skal minimum én gang per år gi styret en samlet vurdering av Frende Forsikring sin risikosituasjon. Styret har for øvrig fastsatt egen instruks for konsernsjef.

Daglig leder er primært ansvarlig for å implementere de føringene styret gir for risikostyring og internkontroll.

Øvrige ledere er ansvarlig for at den løpende risikostyringen innenfor eget ansvarsområde er tilfredsstillende. Dette innebærer

- å til enhver tid ha oversikt over vesentlige risikoforhold innen eget ansvarsområde
- å følge opp implementering og etterlevelse av tilhørende kontrolltiltak
- å kunne underbygge at hensiktsmessig kontroll av risiko er etablert og fungerer

Alle ansatte har ansvar for å utføre sitt arbeid i tråd med de fullmakter, instruksjoner og retningslinjer som gjelder for den enkelte. Det er de ansatte som påtar virksomheten risiko gjennom sitt daglige virke. Det primære ansvaret for risikostyring ligger i førstelinjen gjennom ledere og ansatte med god kompetanse og helhetsforståelse for virksomheten.

Compliancefunksjonen skal gjennom kontroll avdekke og forebygge risiko relatert til internt og eksternt regelverk.

Ved å kontrollere, vurdere og rapportere om compliancerisikoen i Frende Forsikring sine ulike virksomhetsområder og datterselskaper, skal funksjonen bidra til at konsernet har lav compliancerisiko. Det er oppnevnt et personvernombud som skal gi råd om hvordan Frende best mulig kan ivareta kundenes personverninteresse, samt egen hvitvaskingsansvarlig som har et særskilt ansvar for at rutiner på området foreligger, ajourholdes og etterleves.

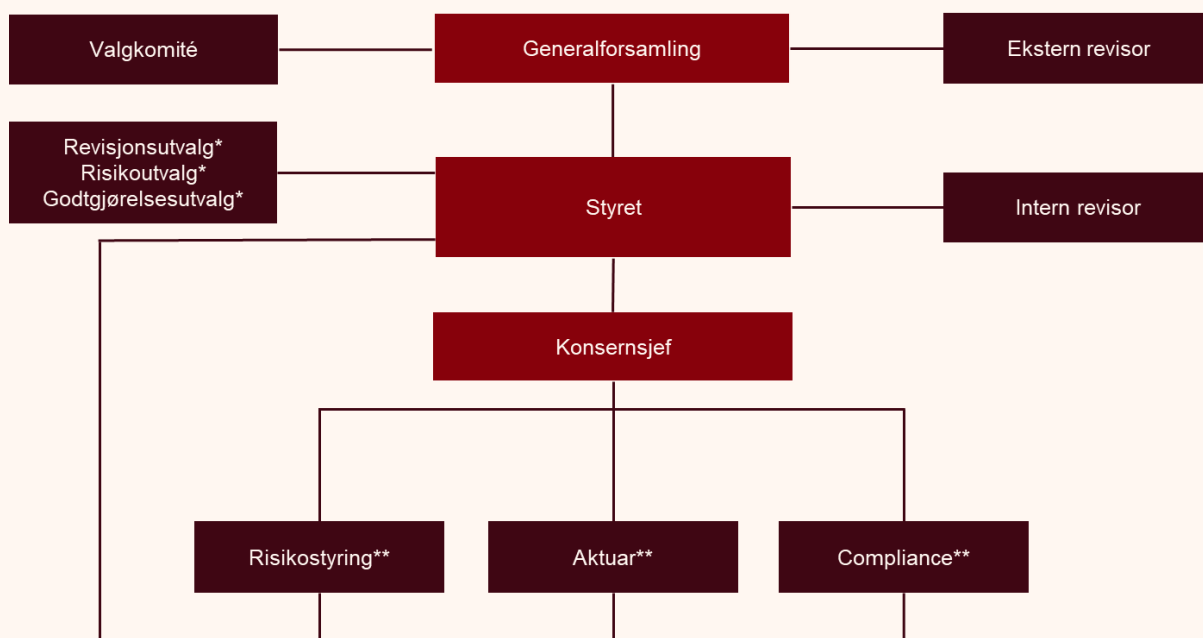
Risikostyringsfunksjonen skal bistå ledelsen med å gjennomføre risikostyringssystemet på en effektiv måte i konsernet, og sikre at dette er i samsvar med eksterne og interne krav.

Risikostyringsfunksjon er ansvarlig for å overvåke konsernets risikoprofil og skal ha oversikt over de risikoer Frende Forsikring er eller kan bli eksponert for. Dette inkluderer å rapportere om utvikling av risiko på viktigste risikofaktorer og at hvert foretak er innenfor styrevedtatt risikoappetitt.

Risikostyringsfunksjonen skal minst én gang i året igangsette og organisere en systematisk og helhetlig prosess for vurdering av risiko og kontroll (ORSA-prosessen og internkontroll, jf. også egne policyer på disse områdene).

Aktuarfunksjonen har ansvar for å kontrollere og vurdere de forsikringstekniske avsetningene. Aktuarfunksjonen skal også evaluere selskapets tariffer med henhold til sannsynlighet for lønnsom drift og evaluere selskapets gjenforsikringsordninger.

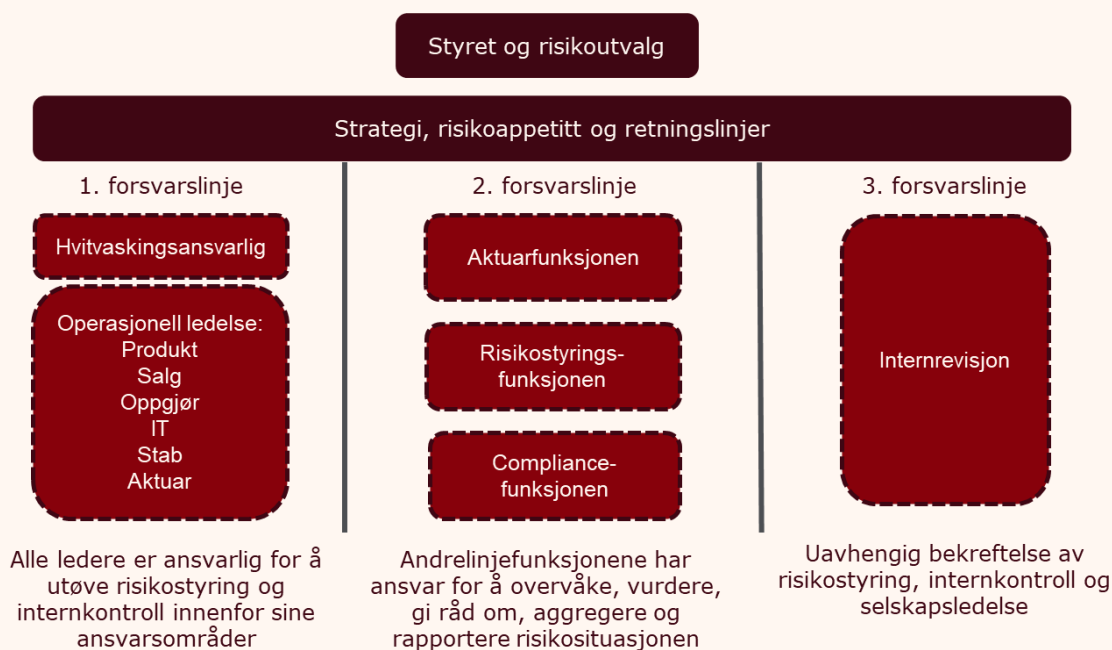
Internrevisjonen skal overvåke at risikostyring og internkontroll i konsernet fungerer. Internrevisjonen skal basere sitt arbeid på en risikovurdering og innenfor rammene av styrevedtatt årsplan.

— Direkte rapporteringslinje

* Styret i Frende Holding AS har etablert underutvalgene, felles for Frende-konsernet
 ** Utkontraktert til datterforetakene slik at det er etablert kontrollfunksjoner i hvert foretak.

Figur 1: Illustrasjon av organiseringen av Frende Forsikring.

Figur 2: Figuren illustrer de tre forsvarslinjene og ansvarsfordelingen mellom dem.

Godtgjørelsesordninger

Frende har et enkelt kommuniserbart og åpent belønningssystem. Belønningssystemet skal sammen med utfordrende og spennende arbeidsoppgaver lede til at selskapet fremstår som en attraktiv arbeidsgiver.

Styret beslutter prinsippene for selskapets godtgjørelsesordninger, samt lønn og vilkår for konsernsjef og daglige ledere. Godtgjørelsesutvalget rådgir administrerende direktør i spørsmål som omhandler kompensasjon til ledende ansatte og gir sin innstilling knyttet til lederlønnsprinsipper og godtgjørelsesstrategi og godtgjørelsespakker for selskapets ledende ansatte og ansatte med kontrolloppgaver. Godtgjørelsesutvalget har også en gjennomgang av selskapets retningslinjer for godtgjørelsesordninger. Det har ikke vært gjort endringer i retningslinjene i løpet av perioden.

Maksimal variabel godtgjørelse er satt til 1 månedslønn for samtlige ansatte med unntak av ledergruppen. Ledergruppen har en maksimal variabel godtgjørelse på 1,5 månedslønn. Kriteriene for utdeling av bonus er en funksjon av avkastning på egenkapitalen og bestandsvekst for Frende Forsikring samlet sett.

I tillegg har selskapet innskuddspensjon til alle ansatte og ytelsespensjon til en liten andel av ledelsen.

B.2 Krav til egnethet

Frende har etablert rutiner for egnethetsvurdering av blant annet ledere og kontrollfunksjoner i foretaket. Både ledere og nøkkelpersoner må ha hederlig vandel og de kvalifikasjoner administrasjonen vurderer som nødvendig for å fylle den konkrete stilling vedkommende skal ivareta i foretaket. Egnethetsvurdering av daglig leder gjennomføres av styret i tilknytning til ansettelsesprosessen. Egnethetsvurdering av andre sentrale funksjoner som nøkkelfunksjoner, gjennomføres i tråd med vedtatte retningslinjer av administrasjonen i foretaket. Egnethetsvurdering og tilhørende dokumentasjon oversendes til Finanstilsynet i tråd med gjeldende regelverk.

B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurderingen av risiko og solvens

Frende har etablert risikostrategier på alle vesentlige områder som er integrert inn i egne styrende dokumenter. Risikostrategiene skal sikre at virksomheten identifiserer, styrer og følger opp risikoer på alle vesentlige områder.

Risikorammeverket

Risikoappetitt definerer på overordnet nivå virksomhetens vilje til å bære risiko. Styret har definert en risikoappetitt som blir oppdatert minst årlig og vurderes inn i strategien og de vurderinger som gjøres i ORSA-prosessen.

Selskapets risikoprofil reflekterer en vurdering av virksomhetens faktiske eksponering mot de ulike risikotypene i risikouniverset. Risikoprofilen skal måles ved bruk av standardmodellen så langt det lar seg gjøre. For de deler av Frende Forsikring sitt risikounivers som ikke dekkes godt nok i standardmodellen, vurderes risikoprofilen ved hjelp av kvalitative vurderinger, og der det er mulig supplert ved kvantifisering av effekter.

Frende sin overordnede risikoappetitt er definert som:

Overordnet risikoappetitt for Frende Forsikring				
Resultat: Frende Forsikring skal ha en årlig egenkapitalavkastning høyere enn 18 %.		Soliditet: Solvensmarginen i foretakene i Frende skal ligge på 150 % over tid, og skal ikke komme under 120 %.		
Frende Forsikring skal ikke være eksponert mot enkelthendelser på forsikringssiden som kan få vesentlig betydning for kapital situasjonen.				
Strategisk	Marked	Forsikring	Motpart	Operasjonell
Frende Forsikring skal ha fokus på lønnsom vekst, med et produktspekter for personmarked og små bedrifter. Dette oppnås gjennom et kraftfullt landsdekkende distribusjonsapparat og konservativ underwritingpolicy.	Den totale markedsrisikoen skal ikke overstige 16 % av plasseringsmidlene ¹ .	Skadeforsikring: Combined ratio på maksimalt 93 % i gjennomsnitt over en femårsperiode. Livsforsikring: Skadeprosent på maksimalt 75 % i gjennomsnitt over en femårsperiode.	Reell motpartsrisiko skal være lav, og således ikke ha vesentlig betydning for selskapets resultat.	Selskapets operasjonelle risiko skal ikke ha vesentlig betydning for resultater og renommé, og skal heller ikke medføre brudd på lover og forskrifter.

¹ Ved beregning av markedsrisiko som andel av plasseringsmidler for Frende Liv, holdes renterisiko knyttet til TVOG utenfor

Figur 3: Frendes overordnede risikoappetitt.

Risikoappetitten brytes ned til risikorammer som angir mulig eksponering mot de ulike risikotypene. De konkrete risikorammene fremgår i de underliggende retningslinjene.

Risikostyringsfunksjonen

Risikostyringsfunksjonen er uavhengig av andre forretningsområder, rapporterer til CFO og har direkte dialog med styret og ledelsen vedrørende saker innenfor sitt ansvarsområde. Funksjonen har i tråd med Solvens II-regelverket og Finansforetaksloven ansvar for følgende hovedområder:

- bistand til ledelsen med å gjennomføre risikostyringssystemet på en effektiv måte
- overvåke risikostyringssystemet
- rapportering om risikoeksponering og rådgivning til ledelsen om risikostyrings spørsmål
- identifisering og vurdering av nye risikoer

Identifisering av risiko

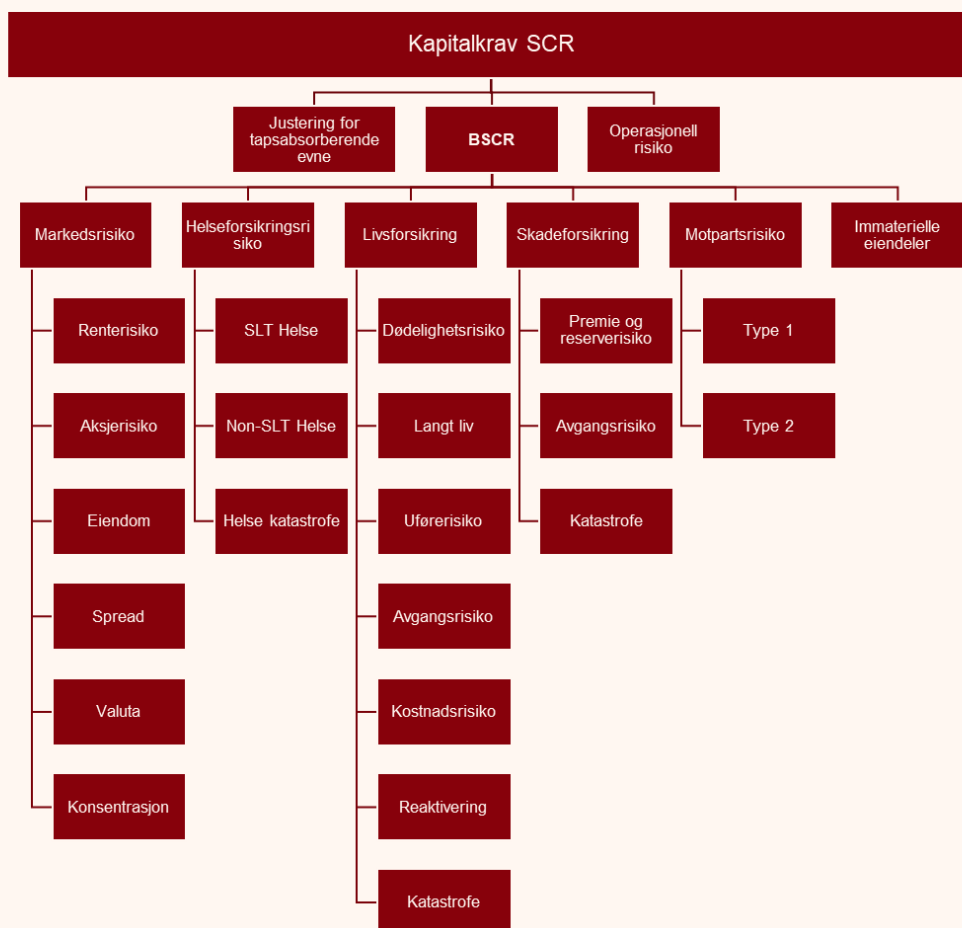
Operasjonelle risikoer blir identifisert basert på en analyse av sannsynlighet for at en hendelse inntreffer og konsekvensen det har for at vi når vårt målbilde. Risikovurderingen gjøres årlig med utgangspunkt i arbeidsprosesser i hver enhet og rapporteres videre til styret og ledelsen.

Måling av risiko

Frende Forsikring benytter standardmodellen sine forutsetninger og resultater for å beregne risiko og tilhørende kapitalkrav for alle risikokategorier. Standardmodellen benyttes både i kapitalframskrivningen, og for å teste at risikoprofilen er i tråd med risikoappetitten og gjeldende risikorammer. Som figuren nedenfor viser dekker standardmodellen alle vesentlige risikokategorier med unntak av strategisk risiko.

Standardmodellen er kalibrert slik at det skal være 0,5 % sannsynlighet for at et samlet tap over en periode på 12 måneder overstiger det beregnede kapitalkravet.

Vår vurdering er at vår samlede risiko er ivaretatt gjennom beregningene og forutsetningene som ligger til grunn i standardmodellen.

Figur 4: Figuren viser alle moduler og undermoduler som inngår i beregningen av kapitalkravet.

Rapportering av risiko

Alle ledere har løpende ansvar for å overvåke, rapportere og bekrefte risiko- og kontrollsituasjon på egne områder. Dette gjøres minst én gang i året i en sentralisert styrt risikovurderingsprosess. Eksponering i de største risikokategoriene analyseres kvartalsvis og rapporteres halvårlig til styret og ledelsen.

Det utarbeides en halvårlig risikorapport som skal gi styret og ledelsen oversikt over de største risikoene Frende er eksponert for og utviklingen i disse.

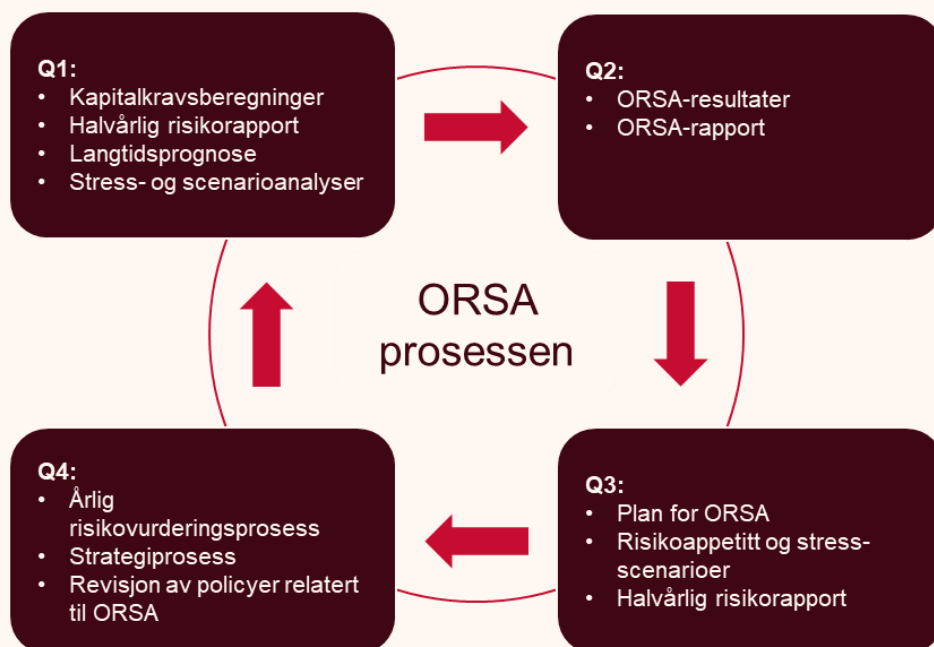
Resultatene fra ORSA-prosessen oppsummeres i en rapport i henhold til policy for ORSA og policy for internkontroll.

Styret mottar årlig rapport fra aktuar-, compliance- og internrevisjonsfunksjonen i henhold til instruks.

Prosess for egenvurdering av risiko og solvenssituasjon

Det gjennomføres årlig en egenvurdering av risiko- og solvenssituasjonen (ORSA-prosessen) per underliggende forsikringsselskap, samt en konsolidert rapport for Frende Forsikring. ORSA-prosessen tar utgangspunkt i vår eksponering og en vurdering av stresstester på våre største risikokategorier, strategi og femårig forretningsprognose. Det blir gjennomført stress- og scenarioanalyser for å vurdere effekten av ulike økonomiske nedgangsscenarioer ut planperioden.

Styret behandler ORSA gjennom året som det fremkommer av årshjulet nedenfor. Det er også opprettet et risikoutvalg som bistår styret med forberedelse av saker relatert til risikostyringen, herunder ORSA.

Figur 5: Figuren illustrerer gjennomføringen av ORSA-prosessen i Frende.

B.4 Internkontrollsystem

Det gjennomføres årlig en internkontroll- og risikovurderingsprosess for å vurdere våre prosesser og eksisterende risikoreducerende tiltak. Prosessen involverer alle avdelinger og ledergruppen i Frende.

Internkontrollen baseres på en vurdering av sannsynlighet og konsekvens i de arbeidsprosesser som er definert i de respektive enhetene.

Figur 6: Figuren viser hvordan risikoene rapporteres fra hver enhet og opp til ledergruppen og styret.

Foretaket har en etablert compliancefunksjon i tråd med kravene i gjeldende regelverk. Funksjonen rapporterer til administrerende direktør og styret. Rollen utøves i samsvar med styrets vedtatte instruks for compliancefunksjonen, som revideres årlig.

B.5 Internrevisjonsfunksjon

Internrevisjonen kontrollerer at foretakene i konsernet er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten.

Internrevisjonen gjennomfører sine prosjekter i henhold til årlig revisjonsplan som behandles og besluttet av styret.

Utøvelsen av internrevisjonsfunksjonen er utkontraktert til EY. På den måten forblir funksjonen uavhengig og objektiv i forhold til virksomheten den undersøker.

B.6 Aktuarfunksjon

Aktuarfunksjonen rapporterer til styret og har direkte dialog med styret og ledelsen vedrørende saker innenfor sitt ansvarsområde. Funksjonen har i tråd med Solvens II-regelverket og Finansforetaksloven ansvar for følgende hovedområder:

- Prosess for fastsettelse av forsikringstekniske avsetninger til Solvens II-formål

- Uttale seg om selskapets retningslinjer for tegning av forsikringer
- Uttale seg om selskapets reassuranseprogram
- Bidra til en effektiv implementering av selskapets risikostyringssystem
- Aktuarfunksjonens rapport til styret og ledelsen

Aktuarfunksjonen ble utkontraktert f.o.m. desember 2020 for å ivareta uavhengighet.

B.7 Utkontraktering

Styret har vedtatt retningslinjer for utkontraktering. Det er etablert struktur for risikovurdering av utkontrakterte prosesser, og det gjennomføres kontroll av utkontrakterte prosesser og funksjoner. Utkontrakteringsavtaler meldes Finanstilsynet i samsvar med gjeldende regelverk.

Frende har valgt å utkontraktere internrevisjonen til EY. Internrevisjonen skal dekke Frende Holding med datterselskaper. Ved å utkontraktere sikrer vi en egen uavhengig og effektiv internrevisjon som kan trekke på den nødvendige kompetansen til å revidere alle våre ulike kjerneprosesser.

Aktuarfunksjonen er utkontraktert for å ivareta krav til uavhengighet.

Det foreligger også flere gruppeinterne utkontrakteringsavtaler i Frende-konsernet. Den vesentligste utkontrakteringsavtalen gjelder utkontraktering av forsikringsoppgjør og IT fra Frende Livsforsikring til Frende Skadeforsikring.

B.8 Andre opplysninger

Det er foretakets vurdering at system for risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig med hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av risikoene som er knyttet til foretakets virksomhet.

C. Risikoprofil

All vesentlig risiko i konsernet stammer fra forsikringsvirksomheten i Frende Livsforsikring og Frende Skadeforsikring. Det tas ingen aktiv risiko i morselskapet ut over eierskap i datterforetakene.

C.1 Forsikringsrisiko

Konsernets forsikringsportefølje består i hovedsak av standardiserte produkter innen privatmarkedet. Vi har en relativt lav eksponering mot bedriftsmarkedet og langhalede produkter. Vi tilbyr ikke produkter med avkastningsgaranti. Vi viser for øvrig til de underliggende SFCR-rapportene for Frende Livsforsikring og Frende Skadeforsikring for ytterligere detaljer.

C.2 Markedsrisiko

Frendes aksjeportefølje består utelukkende av børsnoterte aksjer, eksternt forvaltet gjennom veldiversifiserte fondsstrukturer. Aksjeporteføljen er satt sammen av andeler i aksjefond med ulike stilarter og tilnærminger, som sammen skal gi en god og robust aksjeportefølje som skal stå seg i ulike investeringsklima. Porteføljen er videre godt diversifisert på regioner og sektorer.

Eiendomsporteføljen er foretatt gjennom investering i egnede veldiversifiserte fondsstrukturer med hovedfokus på investering i kontor, logistikk og handelsbygg rundt de største byene i Norge.

Av Frende sine plasseringsmidler er om lag 75 % investert i rentemarkedet, med fokus på en veldiversifisert portefølje av norske og internasjonale høykvalitets obligasjoner (investment grade). Motparter i renteporteføljen er som hovedregel gjenstand for en grundig analyse og kredittvurdering av forvalter, og det tilordnes konkrete investeringsrammer per motpart.

C.3 Motpartsrisiko

Konsernet pådrar seg motpartsrisiko gjennom avtaler foretakene inngår med eksterne aktører gjennom forsikringene vi selger, investeringene vi foretar oss og gjenforsikringsavtaler. Motpartsrisiko defineres her som risiko for tap som en følge av at våre motparter ikke kan innfri sine forpliktelser.

Reassuranseprogrammet er fordelt på flere motparter, alle med en offisiell rating på minimum A. Det er ingen pågående konflikter der vi har problemer med å kreve inn våre rettmessige krav fra våre reassurandører.

C.4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at vi ikke har tilstrekkelig likviditet til å betale erstatninger og dekke løpende driftskostnader som lønn og husleie.

Selskapets forretningsdrift er ikke av en slik karakter at det er vesentlig risiko for likviditetskrise. Vi mottar premien på forskudd og investerer størstedelen av forvaltningskapitalen i likvide midler slik at det til enhver tid skal være nok til å dekke forventede utbetalinger. Ved skader av en slik størrelse at de dekkes av selskapets reassuranseprogram vil det bli utarbeidet en betalingsplan slik at selskapets likviditetssituasjon ikke blir vesentlig påvirket.

C.5 Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko menes uønskede hendelser som følge av svikt i interne arbeidsprosesser, feil begått av ansatte, misligheter og kriminalitet, systemsvikt eller eksterne hendelser som kan lede til økonomisk tap eller tap av omdømme.

Vi definerer også compliance- og omdømmerisiko som en del av operasjonell risiko. Compliancerisiko er risikoen for offentlige sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av interne og eksterne regler. Omdømmerisiko er risiko for tap som følge av redusert omdømme med tanke på kunder eller regulerende myndigheter.

Avdelingslederne er ansvarlig for å identifisere og kontrollere de operasjonelle risikoene innenfor sine operative områder. Vi har siden oppstarten i 2008 gjennomført årlige risikokartlegginger som involverer alle avdelinger og ledergruppen. De største risikoene blir vurdert i ledergruppen og rapportert videre til styret og risikoutvalget. Vi har ikke identifisert operasjonelle risikoer som skiller seg ut i forhold til hva som kan forventes i et forsikringsselskap av vår størrelse.

Frende har etablert rutiner for å identifisere, overvåke og treffe tiltak som reduserer risikoen for uønskede hendelser. Dette omfatter blant annet:

- årlig internkontrollvurdering innen alle områder i Frende
- årlig ledelsesbekreftelse på internkontroll
- system for avviksrapportering
- vurderinger og anbefalinger fra internrevisor
- årlig compliancerapport

C.6 Andre vesentlige risikoer

I tillegg til de rent finansielle risikoene er Frende eksponert for en forretnings- og strategirisiko som ikke fullt ut er dekket av de øvrige risikokategoriene. Risikoen oppstår som følge av eksterne faktorer som påvirker våre interesser og kan lede til uventede inntekts- eller kostnadssvingninger eller endret kundeadferd. Dette kan for eksempel være nye konkurrenter, endringer i markedet, nye innovative løsninger eller reguleringer.

C.7 Andre opplysninger

Konsernet har ingen vesentlige usikrede risikokonsentrasjoner eller andre vesentlige opplysninger om foretakets risikoprofil.

D. Verdsetting for solvensformål

Under Solvens II kreves det at eiendeler og forpliktelser verdsettes til markedsverdi. Det innebærer at både eiendeler og forpliktelser skal settes til det beløpet man må betale for å overføre forpliktelsene til en annen selvstendig og uavhengig aktør.

I de etterfølgende avsnittene har vi beskrevet sentrale antagelser og vurderinger som ligger til grunn for verdsettelse av eiendeler og forpliktelser i Solvens II.

D.1 Eiendeler

På eiendelsiden er det verdsettingen av følgende poster som har betydning for tilgjengelig kapital

- immaterielle eiendeler
- obligasjoner som føres til amortisert kost
- avsetning til garantiordningen
- størrelsen på reassurandørenes andel av forsikringstekniske avsetninger

Justeringene som er gjort for Frende Livsforsikring og Frende Skadeforsikring er beskrevet i SFCR-rapportene til de respektive foretakene.

D.2 Forsikringstekniske avsetninger

Tabellen nedenfor viser forsikringstekniske avsetninger under Solvens II sammenlignet med forsikringstekniske avsetninger i regnskapsbalansen.

	Regnskap	Solvens II
Forsikringstekniske avsetninger, brutto	4 524	3 233
Reassurandørenes andel av forsikringstekniske avsetninger	216	160
Risikomargin		186
Forsikringstekniske avsetninger, netto	4 309	3 259

Tabell 4: Frende konsernets forsikringstekniske avsetninger i regnskapsbalansen og i Solvens II-balansen. Beløp er oppgitt i MNOK.

Avsetningene fordeler seg på de ulike datterforetakene og hovedbransjene på følgende måte:

Beskrivelse	Forsikring mot inntekts-tap	Yrkesskade-forsikring	Motorvogn-forsikring - ansvar	Motorvogn-forsikring - øvrig	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse-forsikring	Forsikring mot diverse økonomisk tap	Totalt
Premieavsetninger, brutto	0,7	4,7	-7,8	102,7	79,1	3,8	17,7	5,7	206,6
Reassurandørenes andel	-0,2	-0,3	-2,0	-8,6	-11,2	-0,2	-1,1	-0,9	-24,5
Premieavsetninger, netto	1,0	5,0	-5,8	111,2	90,3	4,0	18,8	6,6	231,1
Erstatningsavsetninger, brutto	69,5	279,7	224,2	168,8	589,2	45,1	34,4	9,1	1 420,0
Reassurandørenes andel	0,0	10,9	1,0	2,7	49,5	0,0	0,0	0,2	64,4
Erstatningsavsetninger, netto	69,5	268,7	223,2	166,1	539,7	45,1	34,4	8,9	1 355,6
Risikomargin	5,0	20,1	15,3	19,2	47,3	3,5	3,7	1,0	115,2
Avsetninger totalt, brutto	75,2	304,5	231,7	290,7	715,7	52,3	55,8	15,8	1 741,8
Reassurandørenes andel	-0,2	10,6	-0,9	-5,8	38,4	-0,2	-1,1	-0,8	39,9
Avsetninger totalt, netto	75,5	293,9	232,6	296,5	677,3	52,6	56,9	16,5	1 701,9

Tabell 5: Frende Skadeforsikrings avsetninger under Solvens II fordelt på hovedbransjer. Beløp er oppgitt i MNOK.

Beskrivelse	Helse, lik liv	Helse, lik skade	Total
Beste estimat av forsikringstekniske avsetninger, brutto	1 495	111	1 606
Reassurandørens andel	119	2	120
Beste estimat av forsikringstekniske avsetninger, netto	1 376	109	1 486
Risikomargin	94	7	101
Avsetninger totalt, netto	1 470	116	1 587

Tabell 6: Fremde Livsforsikrings forsikringstekniske avsetninger under Solvens II fordelt på hovedbransjer. Beløp er oppgitt i MNOK.

De produktene hvor usikkerhetene i avsetningene er størst er

- uførereente/-pensjoner, siden erstatningsavviklingen har noe lengre haler en øvrige produkter
- barne- og ungdomsforsikring, grunnet kompleks sammensetning av deknninger, lange avviklingshaler og generelt få tilgjengelige bransjedata
- IBNR-beregninger av langhalede bransjer, som f.eks. yrkesskade og personskafer knyttet til motorproduktene

D.3 Andre forpliktelser

Utsatt skatteforpliktelse er høyere i Solvens II-balansen enn i finansregnskapet. Dette kommer av ulik verdsetting av eiendeler og forpliktelser. I tillegg føres det en forpliktelse tilsvarende avsetningen til garantiordningen.

Forventet utbytte føres ikke som en forpliktelse i Solvens II-balansen, men trekkes fra i avstemmingsreserven. Ut over dette har selskapet ingen andre forskjeller mellom forpliktelsene i Solvens II-balansen og finansregnskapet.

D.4 Alternative verdsettingsmetoder

Selskapet benytter seg ikke av alternative verdsettingsmetoder.

D.5 Andre opplysninger

Selskapet har ingen andre vesentlige opplysninger om verdsetting av eiendeler og forpliktelser til solvensformål.

E. Kapitalforvaltning

E.1 Ansvarlig kapital

Tellende kapitalposter i kapitalgruppe 1 utgjør størstedelen av samlet tellende kapital. Risikoutjevningfond og ansvarlig lån kategoriseres som kapitalgruppe 2.

Sammensetning av ansvarlig kapital

Eiendeler minus forpliktelser etter Solvens II prinsipper	1 752
Foreslått utbytte	145
Ansvarlig lån	425
Basiskapital	2 032
Annen kapital	0
Tellende kapital til å dekke SCR	2 032
Kapitalgruppe 1	1 596
Kapitalgruppe 2	436
Kapitalgruppe 3	0
Supplerende kapital	0
Sum tilgjengelig kapital til å dekke SCR	2 032

Tabell 7: Sammensetningen av Frendekonsernets ansvarlige kapital. Beløp er oppgitt i MNOK.

De største forskjellene mellom Solvens II-balansen og regnskapsbalansen kommer som følge av

- immaterielle eiendeler er verdsatt til null i Solvens II-balansen
- hold-til-forfall porteføljen er verdsatt til markedsverdi
- inkludering av forventet fremtidig fortjeneste i framtidige premier
- neddiskontering av fremtidige forpliktelser
- reklassifisering av garantiavsetningen fra egenkapital i regnskapet til avsetning under Solvens II-balansen
- ulik verdi på utsatt skatt som en følge av forskjellige verdsettelse av eiendeler og forpliktelser

Forventet fortjeneste i framtidige premier er en konsekvens av at premieavsetningen går fra dagens prinsipp om uopptjent premie til et beste estimat. Med dagens forventede combined ratio innebærer det at vi inkluderer en forventet fremtidig fortjeneste i tilgjengelig kapital. Per 31. desember 2023 utgjør fremtidig forventet profitt MNOK 264.

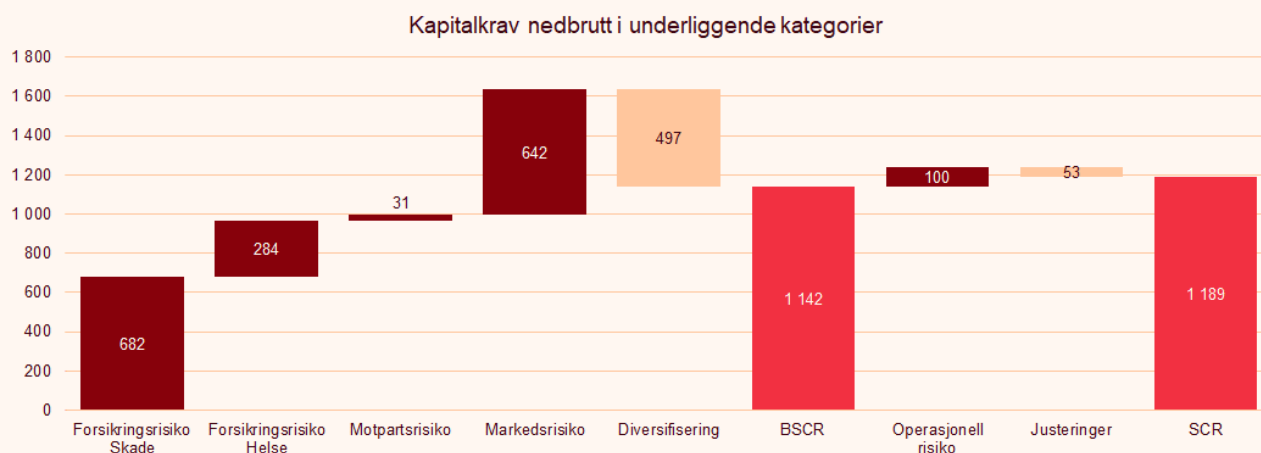
E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

Frende konsern har ved utgangen av 2023 et kapitalkrav i henhold til standardmodellen på MNOK 1 189 etter diversifiseringseffekter. Ansvarlig kapital utgjør MNOK 2 032. Dette gir en solvensmargin på 171 %.

Minstekapitalkravet er MNOK 535.

Analyse av kapitalkravet

Den klart største risikokategorien er forsikringsrisiko, som alene står for et kapitalkrav på MNOK 966. Dette utgjør i størrelsesorden 59 % av summen av kapitalkravet før diversifisering. Videre utgjør kapitalkravet knyttet til markedsrisiko MNOK 642, mens operasjonell risiko og motpartsrisiko utgjør henholdsvis MNOK 100 og MNOK 31. Diversifiseringseffekter samt justering for den tapsabsorberende evnen som følge av utsatt skatteforpliktelse, reduserer tapspotensialet med henholdsvis MNOK 497 og MNOK 53.

Figur 7: Figuren viser størrelsen på kapitalkravet for hver av de underliggende risikokategoriene. Beløp er oppgitt i MNOK.

Beregning av minstekapitalkravet

Vi benytter følgende input til å beregne minstekapitalkravet:

Skadeforsikringsprodukter	Beste estimat av forsikringstekniske avsetninger (f.e.r)	Forfalt premie siste 12 måneder (f.e.r)
Forsikring mot inntektstap	70,5	45,4
Yrkesskadeforsikring	273,8	61,2
Motorvognforsikring - ansvar	217,3	359,4
Motorvognforsikring - øvrig	277,3	756,6
Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	630,0	1 022,4
Ansvarsforsikring	49,1	48,2
Assistanseforsikring	53,2	190,6
Forsikring mot diverse økonomisk tap	15,5	50,4

Tabell 8: Input til beregning av minstekapitalkravet for Frende Skadeforsikring. Beløp er oppgitt i MNOK.

Skadeforsikringsprodukter	Beste estimat av forsikringstekniske avsetninger (f.e.r.)	Forfalt premie siste 12 måneder (f.e.r.)
Forsikring mot innteksttap	112	99

Livsforsikringsprodukter	Beste estimat av forsikringstekniske avsetninger (f.e.r.)	Sum udekket risiko (f.e.r.)
Forpliktelse med overskuddsdeling - garanterte ytelser	670	
Forpliktelse med overskuddsdeling - fremtidige diskresjonær	-	
Forsikringsforpliktelse med investeringsvalg	-	
Andre livsforsikrings- og helseforsikringsforpliktelse, inkl. gjer	524	
Sum udekket risiko for alle livsforsikringsforpliktelse, inkl. gjenforsikringsforpliktelse		166 775

Tabell 9: Input til å beregne minstekapitalkravet til Frende Livsforsikring.

E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet

Selskapet benytter ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 Forskjeller mellom standardformelen og benyttede interne modeller

Selskapet benytter ikke interne modeller for beregning av det regulatoriske kapitalkravet.

E.5 Manglende oppfyllelse av minstekapitalkravet og manglende oppfyllelse av solvenskapitalkravet

Selskapet har oppfylt både minstekapitalkravet og solvenskapitalkravet i perioden.

E.6 Andre opplysninger

Selskapet har ingen andre vesentlige opplysninger.

Vedlegg: Kvantitativ del

S.02.01.01 - Balance Sheet

		Solvency II value
		C0010
Goodwill	R0010	-
Deferred acquisition costs	R0020	-
Intangible assets	R0030	-
Deferred tax assets	R0040	-
Pension benefit surplus	R0050	-
Property, plant & equipment held for own use	R0060	18 737 384
Investments	R0070	5 752 655 295
Property (other than for own use)	R0080	-
Holdings in related undertakings, including participations	R0090	-
Equities	R0100	-
Equities - listed	R0110	-
Equities - unlisted	R0120	-
Bonds	R0130	3 432 348 181
Government Bonds	R0140	364 590 010
Corporate Bonds	R0150	3 067 758 171
Structured notes	R0160	-
Collateralised securities	R0170	-
Collective Investments Undertakings	R0180	2 278 882 499
Derivatives	R0190	10 253 879
Deposits other than cash equivalents	R0200	31 170 736
Other investments	R0210	-
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220	-
Loans and mortgages	R0230	-
Loans on policies	R0240	-
Loans and mortgages to individuals	R0250	-
Other loans and mortgages	R0260	-
Reinsurance recoverables from:	R0270	160 249 722
Non-life and health similar to non-life	R0280	41 433 779
Non-life excluding health	R0290	29 521 079
Health similar to non-life	R0300	11 912 700
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	118 815 943
Health similar to life	R0320	118 815 943
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330	-
Life index-linked and unit-linked	R0340	-
Deposits to cedants	R0350	-
Insurance and intermediaries receivables	R0360	13 882 324
Reinsurance receivables	R0370	22 234 626
Receivables (trade, not insurance)	R0380	26 013 664
Own shares (held directly)	R0390	-
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400	-
Cash and cash equivalents	R0410	87 776 974
Any other assets, not elsewhere shown	R0420	93 108 348
Total assets	R0500	6 174 658 337

Solvency II value

Liabilities		
Technical provisions – non-life	R0510	1 842 810 151
Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	1 349 515 269
Technical provisions calculated as a whole	R0530	-
Best Estimate	R0540	1 271 988 604
Risk margin	R0550	77 526 665
Technical provisions - health (similar to non-life)	R0560	493 294 882
Technical provisions calculated as a whole	R0570	-
Best Estimate	R0580	465 656 923
Risk margin	R0590	27 637 959
Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	1 576 117 677
Technical provisions - health (similar to life)	R0610	1 576 117 677
Technical provisions calculated as a whole	R0620	-
Best Estimate	R0630	1 495 010 118
Risk margin	R0640	81 107 559
Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	
Technical provisions calculated as a whole	R0660	
Best Estimate	R0670	
Risk margin	R0680	
Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	-
Technical provisions calculated as a whole	R0700	-
Best Estimate	R0710	-
Risk margin	R0720	-
Other technical provisions	R0730	
Contingent liabilities	R0740	-
Provisions other than technical provisions	R0750	97 368 823
Pension benefit obligations	R0760	43 946 272
Deposits from reinsurers	R0770	-
Deferred tax liabilities	R0780	53 072 058
Derivatives	R0790	-
Debts owed to credit institutions	R0800	-
Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	-
Insurance & intermediaries payables	R0820	-
Reinsurance payables	R0830	31 896 482
Payables (trade, not insurance)	R0840	96 779 580
Subordinated liabilities	R0850	425 000 000
Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	R0860	-
Subordinated liabilities in Basic Own Funds	R0870	425 000 000
Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	255 539 806
Total liabilities	R0900	4 422 530 849
Excess of assets over liabilities	R1000	1 752 127 488

S.05.01.01.01 – Premiums, claims and expenses by line of business – Non-life

Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted proportional reinsurance)										
		Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	Total
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0070	C0080	C0110	C0120	C0200
Premiums written										
Gross - Direct Business	R0110	159 993 147	82 097 072	363 939 066	769 666 017	1 039 270 838	48 779 066	193 259 248	52 047 658	2 689 052 053
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0130	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R0140	15 928 037	810 129	4 117 232	13 638 408	16 985 944	591 210	2 545 102	1 590 966	56 207 037
Net	R0200	144 065 110	81 286 943	359 821 774	756 027 609	1 022 284 894	48 187 848	190 714 146	50 456 692	2 632 845 016
Premiums earned										
Gross - Direct Business	R0210	159 284 939	81 628 509	352 675 794	732 335 894	1 005 713 163	46 523 277	186 774 984	48 528 577	2 593 865 137
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0220	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0230	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R0240	15 366 629	775 372	4 025 611	11 328 536	14 821 697	531 039	2 349 868	1 360 597	50 559 370
Net	R0300	143 918 309	80 853 137	348 650 183	721 007 358	990 891 466	45 992 238	184 425 096	47 567 980	2 543 305 766
Claims incurred										
Gross - Direct Business	R0310	80 584 910	93 866 358	185 207 479	620 511 257	866 063 502	25 929 561	126 288 474	38 189 865	2 034 621 407
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0320	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0330	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R0340	13 262 290	1 558 695	700 345	3 462 663	55 113 786	-	11 751	209 574	46 400 352
Net	R0400	93 847 200	92 307 663	185 907 824	617 018 575	810 949 716	25 929 561	126 300 226	35 960 291	1 988 221 055
Expenses incurred										
Administrative expenses										
Gross - Direct Business	R0610	14 996 464	5 101 640	29 899 734	63 232 596	85 382 223	4 007 488	15 877 366	4 276 022	222 773 554
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0620	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0630	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R0640	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Net	R0700	14 996 464	5 101 640	29 899 734	63 232 596	85 382 223	4 007 488	15 877 366	4 276 022	222 773 554
Investment management expenses										
Gross - Direct Business	R0710	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0720	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0730	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R0740	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Net	R0800	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Claims management expenses										
Gross - Direct Business	R0810	3 871 279	4 570 614	9 022 516	25 199 138	30 024 002	1 224 591	5 020 207	1 479 453	80 411 800
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0820	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0830	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R0840	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Net	R0900	3 871 279	4 570 614	9 022 516	25 199 138	30 024 002	1 224 591	5 020 207	1 479 453	80 411 800
Acquisition expenses										
Gross - Direct Business	R0910	25 425 683	4 492 962	28 488 994	55 688 295	76 978 620	3 894 143	14 489 777	3 810 868	213 260 343
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0920	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0930	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R0940	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Net	R1000	25 425 683	4 492 962	28 488 994	55 688 295	76 978 620	3 894 143	14 489 777	3 810 868	213 260 343
Overhead expenses										
Gross - Direct Business	R1010	5 760 335	627 836	3 679 626	7 781 751	10 507 606	493 183	1 953 958	526 231	31 330 527
Gross - Proportional reinsurance accepted	R1020	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R1030	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reinsurers' share	R1040	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Net	R1100	5 760 335	627 836	3 679 626	7 781 751	10 507 606	493 183	1 953 958	526 231	31 330 527
Other expenses	R1200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total expenses	R1300	-	-	-	-	-	-	-	-	547 776 224

S.05.01.01.02 - Premiums, claims and expenses by line of business – Life

	Line of business		Total
		Health insurance	
		C0210	C0300
Premiums written			
Gross	R1410	555 521 582	555 521 582
Reinsurers' share	R1420	17 751 541	17 751 541
Net	R1500	537 770 042	537 770 042
Premiums earned			
Gross	R1510	555 614 465	555 614 465
Reinsurers' share	R1520	17 137 782	17 137 782
Net	R1600	538 476 683	538 476 683
Claims incurred			
Gross	R1610	231 896 219	231 896 219
Reinsurers' share	R1620	- 16 088 808	- 16 088 808
Net	R1700	247 985 027	247 985 027
Expenses incurred	R1900	207 276 212	207 276 212
Administrative expenses			
Gross	R1910	92 177 748	92 177 748
Reinsurers' share	R1920	-	-
Net	R2000	92 177 748	92 177 748
Investment management expenses			
Gross	R2010	-	-
Reinsurers' share	R2020	-	-
Net	R2100	-	-
Claims management expenses			
Gross	R2110	14 566 480	14 566 480
Reinsurers' share	R2120	-	-
Net	R2200	14 566 480	14 566 480
Acquisition expenses			
Gross	R2210	90 365 152	90 365 152
Reinsurers' share	R2220	-	-
Net	R2300	90 365 152	90 365 152
Overhead expenses			
Gross	R2310	10 166 832	10 166 832
Reinsurers' share	R2320	-	-
Net	R2400	10 166 832	10 166 832
Other expenses	R2500	-	-
Total expenses	R2600	-	207 276 212
Total amount of surrenders	R2700	-	-

S.23.01 – Ansvarlig kapital

		Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds	AR0009					
Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	476 000 000	476 000 000			
Non-available called but not paid in ordinary share capital at group level	R0020					
Share premium account related to ordinary share capital	R0030	80 688 618	80 688 618			
Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040	-	-			
Subordinated mutual member accounts	R0050	-				
Non-available subordinated mutual member accounts at group level	R0060					
Surplus funds	R0070	-	-			
Non-available surplus funds at group level	R0080					
Preference shares	R0090	-				
Non-available preference shares to be deducted at group level	R0100					
Share premium account related to preference shares	R0110	-				
Non-available share premium account related to preference shares at group level	R0120					
Reconciliation reserve before deduction for participations	R0130	1 039 306 444	1 039 306 444			
Subordinated liabilities	R0140	425 000 000			425 000 000	
Non-available subordinated liabilities at group level	R0150					
An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160	-				
The amount equal to the value of net deferred tax assets not available at the group level	R0170					
Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180	11 132 426	-		11 132 426	
Non-available own funds related to other own funds items approved by supervisory authority to be deducted	R0190					
Minority interests at group level	R0200					
Non-available minority interests to be deducted at group level	R0210					
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	AR0219					
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	R0220	-				
Deductions	AR0229					
Deductions for participations in other financial undertakings, including non-regulated undertakings carrying out financial activities	R0230					
whereof deducted according to art 228 of the Directive 2009/138/EC	R0240					
Deductions for participations where there is non-availability of information (Article 229)	R0250					
Deduction for participations included via Deduction and Aggregation method when a combination of methods is used	R0260					
Total of non-available own funds to be deducted	R0270					
Total deductions	R0280					
Total basic own funds after deductions	R0290	2 032 127 488	1 595 995 062		436 132 426	
Ancillary own funds	AR0299					
Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300	-				
Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand	R0310	-				
Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320	-				
A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330	-				
Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340	-				
Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350	-				
Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360	-				
Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370	-				
Non available ancillary own funds to be deducted at group level	R0380					
Other ancillary own funds	R0390	-				
Total ancillary own funds	R0400	-				
Own funds of other financial sectors	AR0409					
Credit institutions, investment firms, financial institutions, alternative investment fund managers, UCITS management companies	R0410					
Institutions for occupational retirement provision	R0420					
Non-regulated undertakings carrying out financial activities	R0430					
Total own funds of other financial sectors	R0440					
Own funds when using the Deduction and Aggregation method (D&A), exclusively or in combination with method 1	AR0449					
Own funds aggregated when using the Deduction and Aggregation method and combination of methods	R0450					
Own funds aggregated when using the Deduction and Aggregation method and combination of methods net of IGT	R0460					
Total available own funds to meet the consolidated part of the group SCR (excluding own funds from other financial sectors and own funds from undertakings included via D&A method)	R0520	2 032 127 488	1 595 995 062		436 132 426	
Total eligible own funds to meet the consolidated part of the group SCR (excluding own funds from other financial sectors and own funds from undertakings included via D&A method)	R0560	2 032 127 488	1 595 995 062		436 132 426	
Total available own funds to meet the minimum consolidated group SCR	R0530	2 032 127 488	1 595 995 062		436 132 426	
Total eligible own funds to meet the minimum consolidated group SCR	R0570	1 703 036 068	1 595 995 062		107 041 005	
Total eligible own funds to meet the consolidated group SCR (including own funds from other financial sectors, excluding own funds from undertakings included via D&A method)	R0800					
Total eligible own funds to meet the group SCR (excluding own funds from other financial sectors, including own funds from undertakings included via D&A method)	R0810					
Total eligible own funds to meet the total group SCR (including own funds from other financial sectors and own funds from undertakings included via D&A method)	R0660	2 032 127 488	1 595 995 062		436 132 426	
Consolidated part of the Group SCR (excluding CR for other financial sectors and SCR for undertakings included via D&A method)	R0820					
Minimum consolidated Group SCR	R0610	535 209 027				
Capital requirements (CR) from other financial sectors	R0660					
Consolidated Group SCR (including CR for other financial sectors, excluding SCR for undertakings included via D&A method)	R0590	1 189 353 393				
SCR for undertakings included via D&A method	R0670					
Group SCR (excluding CR for other financial sectors, including SCR for undertakings included via D&A method)	R0830	1 189 353 393				
Total Group SCR (including CR for other financial sectors and SCR for undertakings included via D&A method)	R0680	1 189 353 393				
Ratio of Eligible own funds (R0560) to the consolidated part of the Group SCR (R0820) - ratio excluding other financial sectors and undertakings included via D&A method	R0630					
Ratio of Eligible own funds (R0570) to Minimum Consolidated Group SCR (R0610)	R0650	318,20 %				
Ratio of Eligible own funds (R0800) to the Consolidated group SCR (R0590) - ratio including other financial sectors, excluding undertakings included via D&A method	R0840					
Ratio of Eligible own funds (R0810) to the group SCR (R0830) - ratio excluding other financial sectors, including undertakings included via D&A method	R0850					
Ratio of Total Eligible own funds (R0660) to the Total group SCR (R0680) - ratio including other financial sectors and undertakings included via D&A method	R0690	170,86 %				

S.23.01.01.02 - Reconciliation reserve

S.23.01.01.02 - Reconciliation reserve		
		C0060
Reconciliation reserve		
Excess of assets over liabilities	R0700	1 752 127 488
Own shares (included as assets on the balance sheet)	R0710	-
Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	145 000
Other basic own fund items	R0730	567 821 044
Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	-
Reconciliation reserve before deduction for participations	R0760	1 184 161 444
Expected profits		
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	82 582 173
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non- life business	R0780	180 964 195
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)	R0790	263 546 368

S.25.01.04.01 – Basic Solvency Capital Requirement

		Net solvency capital requirement	Gross solvency capital requirement	Allocation from adjustments due to RFF and Matching adjustments portfolios
		C0030	C0040	C0050
Market risk	R0010	642 126 850	642 126 850	
Counterparty default risk	R0020	30 713 661	30 713 661	
Life underwriting risk	R0030	-	-	
Health underwriting risk	R0040	284 171 000	284 171 000	
Non-life underwriting risk	R0050	682 304 204	682 304 204	
Diversification	R0060	- 496 930 796	- 496 930 796	
Intangible asset risk	R0070	-	-	
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	1 142 384 919	1 142 384 919	

S.25.01.04.02 - Calculation of Solvency Capital Requirement

		Value
		C0100
Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0120	-
Operational risk	R0130	100 040 533
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	-
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	- 53 072 058
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	-
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	1 189 353 393
Capital add-on already set	R0210	-
Solvency capital requirement	R0220	1 189 353 393
Other information on SCR		-
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	-
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	-
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	-
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	-
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	-
Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0450	No adjustment
Net future discretionary benefits	R0460	-
Minimum consolidated group solvency capital requirement	R0470	535 209 027
Information on other entities		-
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements)	R0500	-
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Credit institutions, investment firms and financial institutions, alternative investment funds managers, UCITS management companies	R0510	-
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Institutions for occupational retirement provisions	R0520	-
Capital requirement for other financial sectors (Non-insurance capital requirements) - Capital requirement for non- regulated entities carrying out financial activities	R0530	-
Capital requirement for non-controlled participation requirements	R0540	-
Capital requirement for residual undertakings	R0550	-
Overall SCR		-
SCR for undertakings included via D and A	R0560	-
Solvency capital requirement	R0570	1 189 353 393

S.32.01.01 – Undertakings in the scope of the group

Identification code and type of code of the undertaking	Country	Legal Name of the undertaking	Type of undertaking	Legal form	Category (mutual/non mutual)	Supervisory Authority	Ranking criteria (in the group currency)									
							Total Balance Sheet (for (re)insurance undertakings)	Total Balance Sheet (for other regulated undertakings)	Total Balance Sheet (non-regulated undertakings)	Written premiums net of reinsurance ceded under IFRS or local GAAP for (re)insurance undertakings	Turn over defined as the gross revenue under IFRS or local GAAP for other types of undertakings or insurance holding companies	Underwriting performance	Investment performance	Total performance	Accounting standard	
C0020	C0010	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	
SC/991410325	Norway	Frende Holding AS	Insurance holding company as defined in Art. 212§ [f] of Directive 2009/138/EC	Aksjeselskap	Non-mutual	Finanstilsynet	1 320 456 982	-	-	-	-	-	-	19 260 491	153 994 000	Local GAAP
SC/991436960	Norway	Frende Skadeforsikring AS	Non-Life undertakings	Aksjeselskap	Non-mutual	Finanstilsynet	-	-	-	2 294 343 382	-	606 091 098	-	94 726 660	369 116 125	Local GAAP
SC/991437126	Norway	Frende Livsforsikring AS	Composite insurer	Aksjeselskap	Non-mutual	Finanstilsynet	-	-	-	589 650 967	-	-	248 495 874	186 576	384 810	Local GAAP

Criteria of influence					Inclusion in the scope of Group supervision		Group solvency calculation	
% capital share	% used for the establishment of consolidated accounts	% voting rights	Other criteria	Level of influence	Proportional share used for group solvency calculation	Yes/No	Date of decision if art. 214 is applied	Method used and under method 1, treatment of the undertaking
C0180	C0190	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260
						Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
100 %	100 %	100 %		Dominant		Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation
100 %	100 %	100 %		Dominant		Included into scope of group supervision		Method 1: Full consolidation